

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 235.073 van 14 juni 2016
in de zaken A. 211.928/X-15.756 (I)
A. 213.836/X-15.961. (II)**

In zake : 1. Marc VANDENDIJK
 2. Louis DELILE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Frank Coel
 kantoor houdend te 2800 Mechelen
 Kardinaal Mercierplein 8
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Sven Vernaillen
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp

1. Het beroep, ingesteld op 14 maart 2014, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken van 13 december 2013 om de op een bijgaand plan in het geel ingekleurde onroerende goederen op het grondgebied van de stad Tongeren onmiddellijk in bezit te nemen en ze te onteigenen overeenkomstig de bepalingen van de wet van 26 juli 1962 ‘betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemenen nutte’. (zaak *sub I*).

De vordering, ingesteld op 27 september 2014, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van hetzelfde besluit van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken van 13 december 2013, “minstens” tot het bevel “aan de verwerende partij en haar aangestelden de werken te staken onder

verbeurte van een dwangsom van 10.000 euro per dag vertraging te rekenen vanaf de datum van het tussen te komen arrest”. (zaak *sub* II)

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 227.838 van 24 juni 2014 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen in de zaak A. 211.928/X-15.756.

Bij arrest nr. 229.538 van 12 december 2014 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing en de vordering tot het opleggen van voorlopige maatregelen verworpen in de zaak A. 213.836/X-15.961.

Bij arrest nr. 232.899 van 13 november 2015 worden beide zaken gevoegd, heropent de Raad van State het debat, wordt het tweede onderdeel van het eerste middel ongegrond bevonden in de mate dat het in het auditorsverslag is onderzocht, en wordt het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat belast met het aanvullend onderzoek.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Ann Van Mingerot heeft een aanvullend verslag opgesteld in beide zaken.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 april 2016.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Arne Vandaele, die *loco* advocaat Frank Coel verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Katrien Dans, die *loco* advocaat Sven Vernailen verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Ann Van Mingeroet heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Wat de uiteenzetting van de feiten betreft, wordt verwezen naar 's Raads arresten nr. 227.838 van 24 juni 2014 en nr. 232.899 van 13 november 2015.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de verzoekers

4. De verzoekers voeren in een eerste middel aan “dat [d]e bestreden beslissing werd genomen in strijd met de Grondwet alsook in strijd met de Wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigening[en] ten algemene nutte en de concessies voor de bouw van autosnelwegen”, en met het zorgvuldigheidsbeginsel.

In het *eerste onderdeel* voeren zij aan dat de voormelde wet van 26 juli 1962 ongrondwettig is. Meer bepaald stellen de verzoekers dat de toepassing van de wet van 26 juli 1962 regelrecht ingaat tegen artikel 16 van de

Grondwet nu er geen sprake is van een correcte, billijke en voorafgaande schadevergoeding.

In het *tweede middelonderdeel* voeren zij in een tweede *subonderdeel* nog aan dat er geen sprake is van grote publieke infrastructuurwerken “in de zin van de wet van 1962” op de Luikersteenweg, nu het slechts gaat om het verschuiven van de as van de weg, het bouwen van een bushalte en het kappen van een paar hoogstammige bomen.

Beoordeling

5. Noch artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, noch enige andere grondwets- of wetsbepaling verleent de Raad van State de rechtsmacht om een wetgevende akte te toetsen aan de Grondwet. Die bevoegdheid komt overeenkomstig artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 ‘op het Grondwettelijk Hof’ uitsluitend toe aan het Grondwettelijk Hof.

Het *eerste middelonderdeel* is onontvankelijk.

6. Artikel 1 van de voormelde wet van 26 juli 1962 luidt:

“Wanneer de Koning vaststelt dat de onmiddellijke inbezitneming van een of meer onroerende goederen ten algemene nutte onontbeerlijk is, geschiedt de onteigening van die onroerende goederen overeenkomstig de navolgende regelen.”

Anders dan de verzoekers dat zien, onderwerpt de voormelde wet van 26 juli 1962 de onteigening bij hoogdringende omstandigheden niet aan enige voorwaarde van het uitvoeren van grote publieke infrastructuurwerken.

7. In zoverre het *tweede middelonderdeel* zou moeten begrepen worden als het betwisten van het algemeen nut waarvoor het bestreden besluit werd genomen, gaan de verzoekers voorbij aan de motieven van het bestreden besluit (randnummer 3.2 van het arrest nr. 232.899 van 13 november 2015) en komen zij niet verder dan hun eigen opvatting of inzicht over het algemeen nut en

de onteigeningsnoodzaak wat betreft de geplande herinrichting van de N20 voor de toegang tot de kleinhandelszone Luikersteenweg naar voor te brengen. Als annulatierechter is de Raad van State alleen belast met een wettigheidstoezicht en derhalve niet bevoegd om uitspraak te doen over de opportuiniteitskritiek van de verzoekers.

Het *tweede middelonderdeel* wordt verworpen.

8. Het eerste middel wordt integraal verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de verzoekers

9. De verzoekers voeren de schending aan van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ (hierna: de formelemotiveringswet).

De verzoekers betogen in een *eerste onderdeel* dat “de motivering intern tegenstrijdig is daar waar *de facto* het ganse dossier gebaseerd is op het ontwerpplan fase 1 nummer 1M3D8G A *de dato* 27 juni 2013 maar het onteigeningsplan uiteindelijk het plan nummer 1M3D8G G is gedateerd op 10 juli 2013” en dat “dan ook duidelijk slechts het ontwerpplan fase 1 werd voorgelegd bij het openbaar onderzoek om vervolgens te onteigenen op basis van een totaal ander plan wat niet mogelijk is[;] de verwerende partij diende een nieuw openbaar onderzoek te organiseren deze keer gebaseerd op correcte stukken”.

In een *tweede onderdeel* stellen zij dat de motieven van het bestreden besluit strijdig zijn “met de inhoud van het dossier” omdat “slechts bij onteigening het correcte plan wordt medegedeeld zodat het vaststaat dat het onteigeningsplan *de facto* gebruik heeft gemaakt van het dossier zoals dit werd overgelegd voor openbaar onderzoek op basis van het ontwerpplan van 27 juni

2013 en niet op basis van het onteigeningsplan van 10 juli 2013 in weerwil van het feit dat dit onteigeningsplan ter beschikking was op het ogenblik van het voeren van het openbaar onderzoek in de periode van 4 september 2013 tot 4 oktober 2013”.

Beoordeling

10. Met het arrest nr. 232.899 van 13 november 2015 overwoog de Raad van State reeds dat de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in het kader waarvan het plan 1M3D8G A aan een openbaar onderzoek zou zijn onderworpen, in beginsel losstaat van het bestreden besluit dat op het plan 1M3D8G G betrekking heeft. De kritiek van de verzoekers op het verloop van de vergunningsprocedure is niet van aard om het bestreden besluit te vitiëren.

11. De verzoekers kunnen de Raad van State er niet van overtuigen dat het bestreden besluit op een ander plan zou zijn gebaseerd dan “het bijgaande plan 1M3D8G G 031117 00, dat de Vlaamse minister [...] heeft gevisieerd”. De bestreden beslissing besluit na de door de verzoekers inhoudelijk niet bekritiseerde overwegingen (randnummer 3.2 van het arrest nr. 232.899 van 13 november 2015) dat “de onteigeningen volgens het plan 1M3D8G G 031117 00 nodig zijn voor het herinrichten van de N20 voor de toegang naar de kleinhandelszone Luikersteenweg te Tongeren” en is derhalve gemotiveerd. De verzoekers tonen geen schending aan van de formelemotiveringswet.

12. In zoverre de verzoekers voor het eerst in de laatste memorie kritiek uitoefenen op het motief in de bestreden beslissing in verband met de ongevallencijfers, is deze laattijdig en derhalve niet ontvankelijk.

13. Het middel wordt verworpen.

C. Derde middel

Standpunt van de verzoekers

14. De verzoekers voeren de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel.

De verzoekers betogen dat “het getuigt van onzorgvuldigheid indien de overheid een plan overlegt voor openbaar onderzoek om vervolgens te beslissen op basis van een ander plan” en dat “de Provinciaal Audit-commissie Limburg in haar vergadering van dinsdag 29 mei 2012 zonder meer opmerkt dat het ganse dossier getuigt van een onvoorstelbaar klungelwerk daar waar blijkbaar de stad Tongeren de verwerende partij voor een voldongen feit heeft gesteld door eerst een kleinhandelszone met winkelcentra te bouwen om vervolgens maar de verplichting op te leggen om te ontsluiten wat slechts kan worden gezien als zijnde een voorlopige noodoplossing”.

15. In de laatste memorie preciseren de verzoekers dat in het advies van de Provinciale Audit Commissie (hierna: PAC) “nergens wordt aangegeven dat de ontsluiting er moet komen op de wijze zoals voorgelegd door de verwerende partij” en “dat er een oplossing moet komen voor het door de verwerende partij zelve en de stad Tongeren georganiseerde verkeersinfarct rond de ongelukkige bouw van een kleinhandelszone die reeds in 2012 werd in gebruik genomen en waarvoor pas na ingebruikname een plan werd overgelegd met het oog op ontsluiting van de kleinhandelszone”.

Beoordeling

16. Met het arrest nr. 232.899 van 13 november 2015 overwoog de Raad van State reeds dat de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in het kader waarvan het plan 1M3D8G A aan een openbaar onderzoek zou zijn onderworpen, in beginsel losstaat van het bestreden besluit dat op het plan

1M3D8G G betrekking heeft. De kritiek van de verzoekers op het verloop van de vergunningsprocedure is niet van aard om het bestreden besluit te vitiëren.

17. Anders dan de verzoekers dat zien, is de kritiek van de PAC beperkt tot de vaststelling dat de bouw van de kleinhandelszone aan het ontsluitingsdossier voorafgaat en besluit de PAC dat “de ontsluiting [...] er [moet] komen”.

In de gegeven omstandigheden kunnen de verzoekers er niet van overtuigen dat het bestreden besluit in het licht van het advies van de PAC onzorgvuldig werd genomen.

18. Het middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verworpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van de vorderingen tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 1.200 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van veertien juni 2016, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Johan Lust